

Å l a n d s l a n d s k a p s n ä m n d s

framställning till Ålands landsting med förslag

N 4/1951. till landskapslag om förvaltningen av socialvår-

den i landskapet Åland.

Förvaltningen av socialvården i landskapet sker dels enligt rikslag och dels enligt landskapslag. Det kommunala förvaltningsorganet för socialvården är vårdnämnden, som på grund av förhållandenas tvång och den tudelning av vårduppgifterna, som förekomma i landskapet, utför av såväl riks- som landskapslagstiftning förorsakade förvaltningsuppgifter. För att i största möjliga mån avlägsna de svårigheter, som nämnda tudelning av förvaltningsuppgifterna kunde förorsaka utarbetade en kommitté 1943-1944 ett normalvårdreglemente för de åländska kommunerna, vilket reglemente sedermera antogs av de flesta kommunerna och stadfästes av socialministeriet till de delar, vilka beröra till området för rikets allmänna lagstiftning hörande förvaltningsuppgifter, medan landskapsnämnden stadfäste reglementet, för så vitt detsamma angick de förvaltningsuppgifter (främst fattigvården), vilka beröra området för landskapets lagstiftningskompetens.

I riket har den 20 januari 1950 utkommit en lag om förvaltningen av socialvården (34/50). Enligt lagen tillkommer socialministeriet den allmänna ledningen och övervakningen av socialvården och därmed sammanhängande annan social verksamhet. Riket är indelat i distrikt med en distriktsinspektör för den territoriella ledningen och kontrollen. Länsstyrelsen har sig ålagd tillsynen angående socialvårdens i länet ordnande enligt lag, förordning och fastställda reglementen. Den lokala förvaltningen handhaves av en socialnämnd. Denna skall vara uppdelad på två avdelningar, en allmän avdelning och en vårdavdelning. Den förra handlägger befolkningsärenden samt ärenden rörande barnskydd, ungdomsvård, arbetsvård, verksamhet för understödjande av yrkesstudier och invalidvård ävensom andra till dem anslutna, i reglementet för socialvården nämnda ärenden. Vårdavdelningen åter handlägger ärenden rörande fattigvård, alkoholisvård och lösdrivarvård samt till dem närmast anslutna, i reglementet för socialvården nämnda ärenden. Avdelningarna hava, med undantag av särskilda i lagens 10 § uppräknade frågor, vilka böra handläggas gemensamt, självständig beslutanderätt på det egna verksamhetsområdet. Om befolkningsförhållandena i kom-

munen, arten och omfattningen av vårdbehovet samt andra orsaker sådant påkalla, kan förvaltningen av socialvården ordnas på ett från det i lagen förutsatta normala avvikande sätt. En sådan undantagsreglering kan genomföras i socialreglementet, som skall av socialministeriet fastställas, sedan det blivit av kommunens fullmäktige antaget. Det synes icke mera vara nödvändigt att inrätta fristående nämnder. Önskar man likväl göra detta, skall i socialreglementet eller i de reglementen, som för nämnderna särskilt fastställas, noggrant fixeras nämndernas verksamhetsområde, åligganden, sammansättning och övriga omständigheter rörande deras organisationsform. Nämndernas ordförande äger rätt att vara närvarande vid annan fristående nämnds sammanträde och deltaga i diskussionen men ej i beslutsfattande. Socialnämnden består av ordförande, viceordförande och minst fyra ledamöter, och avdelning av ordförande, viceordförande samt minst två ledamöter, varjämte envar medlem har en ersättare. För behandlingen av ärende, hörande till visst område av socialvården, kan en eller flera adjungerade medlemmar väljas. Med tanke på sakkunskapen inom nämnden har bestämts, att till medlemmar såväl män som kvinnor skola utses. Vid valet av medlem-

mar skall dessutom beaktas, att åtminstone en av medlemmarna skall vara förtrogen med hälsovården och en förfaren i praktisk undervisning och uppfostran, varjämte nämnden och avdelningar skall tillföras tillräcklig kännedom om huslig ekonomi. Om valbarhet för medlemmarna gäller vad angående kommuns förtroendeeuppdrag i allmänhet är stadgat. Valbara äro icke landshövding, länsråd, landskamrerare, föredragande för vårdärenden vid länsstyrelse och socialministeriet, polischef, distriktsinspektör och biträdande inspektör för socialvården, allmän åklagare eller tjänsteinnehavare, lydande under socialnämnden.

Bland de nya uppgifter, vilka socialnämnd nu tilldelats, utöver den som tillkommer vårdnämnd enligt gällande bestämmelser, kan nämnas förande av ett register över persoher, vilka äro underkastade socialvård. Närmare bestämmelser om denna registrering bör ingå i kommunens socialreglemente.

Ordförande, viceordförande, ledamot och adjungerad ledamot i socialnämnd och dess avdelning samt medlem i nämnden underlydande direktion skola åtnjuta av kommunalfullmäktige fastställt arvode för deltagande i nämndens, avdelningens eller direktions arbete. De kunna även av fullmäktige tilldelas ersätt-

ning för resekostnader samt dagtraktamenten.

För berednings- och verkställighetsåtgärder, vilka ankomma på socialnämnden skall i kommun, vars invånarantal enligt mantalslängden överstiger fyratusen, finnas en socialdirektör eller socialsekreterare. Socialministeriet äger likväl rätt att befria kommun från tillsättande av socialdirektör eller -sekreterare efter att hava hört länsstyrelsen, distriktsinspektören och vederbörande kommunala centralorganisation. Socialministeriet kan ock, där sådant finnes av behovet påkallat, ålägga kommun att tillsätta förenämnda funktionärer. Där socialdirektör eller -sekreterare ej finnes, ankommer de beredande och verkställande uppgifterna på socialnämndens ordförande.

I ^{kommuns} reglemente för socialvården skall närmare angivas, på vilket sätt socialvården bör ordnas med beaktande av de lokala förhållandena och reglementets ändamålsenlighet. Förslag till reglemente uppgöres av socialnämnden och antages av kommunens fullmäktige, varefter det bör underställas socialministeriet för fastställelse. För olika områden och anstalter inom socialvården skall kommun hava särskilda reglementen, om ej nödiga bestämmelser om dem ingå i reglementet för socialvården. Likaså bör sär-

056

skilt reglemente finnas för de nämnder, som tillsatts inom socialvården. Antagande, fastställelse och ändring av sådana reglementen skall ske i samma ordning som beträffande socialvårdsreglementet.

Kommun skall av fullmäktige indelas i distrikt, vilka skola stå under tillsyn av en eller flera av socialnämndens ledamöter eller adjungerade medlemmar. För förvaltningen av anstalt, som lyder under socialnämnden skall tillsättas en direktion för tre år i sänder. Medlemmarna böra vara till kommunala förtroendeuppdrag valbara. Hava två eller flera kommuner en gemensam vårdanstalt, skall om tillsättande av direktion gälla, vad i kommunalförbundets grundstadga eller reglemente är föreskrivet.

I lagen ingå föreskrifter angående sättet för tillsättande av socialdirektör, socialsekreterare, socialinspektör, föreståndare och biträdande föreståndare för kommunal vårdanstalt samt föreståndare för sådan vårdanstalts sjuk- eller sinnessjukavdelning. Val av förenämnda föreståndare och biträdande föreståndare skall underställas distriktsinspektören för fastställelse.

Ändring i socialnämnds beslut sökes genom besvär hos länssty

057

relse inom trettio dagar efter delfåendet, och ändring i beslut av distriktsinspektör sökes inom samma tid hos socialministeriet.

Den nya rikslagen är en s.k. blandad lag. Till största delen berör den de delar av socialvården, som såväl till lagstiftning som förvaltning underliggert rikets exklusiva behörighet, och till dessa delar gäller lagen även i landskapet. Men lagen berör också områden av socialvården, som tillhöra området för landskapets kompetens, i främsta rummet fattigvården, men även den civila invalidvården, som numera anses vara förebyggande fattigvård, och verksamhet för understödjande av yrkesstudier. För att göra det hela mindre "tillkrånglat" föreslår landskapsnämnden att rikets lag måtte antagas att gälla i landskapet, dock med stadgande om landskapsnämnden och landskapsmyndigheterna tillkommande rättigheter och skyldigheter beträffande den del av förvaltningen, som tillhör området för landskapets kompetens. Därigenom finge man blott ett lokalt förvaltningsorgan, socialnämnden, som hade de på rikets socialnämnder samt landskapets nuvarande vårdnämnder och fattigvårdsnämnder eventuellt andra nämnder ankommande förvaltningsuppgifter. Tudelningen kan naturligtvis icke helt elimineras, utan bl.a. föreskrivna reglementen måste stadfästas

av såväl socialministeriet som landskapsnämnden.

Hänvisande till förestående får landskapsnämnden vördsammast

förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

om förvaltningen av socialvården i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Rikets lag om förvaltningen av socialvården (34/50) och de

med stöd av densamma utfärdade verkställighetsföreskrifterna sko-

la gälla i landskapet Åland, dock sålunda, att landskapsnämnden

tillkommer:

1) Den allmänna ledningen och övervakningen av den förvaltning, som grundar sig på landskapets behörighet till lagstiftning angående socialvården.

2) Den territoriella ledningen och kontrollen samt tillsynen, att socialvården i landskapets kommuner är ordnad i enlighet med

lag, förordning och fastställda reglementen, beträffande i punkt

1) nämnda förvaltning.

3) Fastställa kommuns socialvårdsreglemente samt reglementen för olika områden och anstalter samt särskilt tillsatta nämnder,

försåvitt reglementena angå de förvaltningsuppgifter, vilka

beröra området för landskapets behörighet.

4) Fastställa val av föreståndare och biträdande föreståndare vid kommunal vårdanstalt samt avdelningsvårdare vid sådan anstalts sjukavdelning och sinnessjukavdelning, som hör till den del av socialvården, vilken ankommer på landskapet.

5) Rätt att befria kommun från indelning i vårddistrikt beträffande den del av förvaltningen, som underlyder landskapet.

6) Rätt att av socialnämnden erhålla handräckning vid verkställigheten av socialvården och andra i nära samband därmed stående angelägenheter samt landskapets myndigheter rätt att erhålla i gällande bestämmelser föreskrivna statistiska och andra uppgifter angående socialvården.

7) Rätt att av skatte- och andra myndigheter erhålla för beviljande av socialvård nödiga uppgifter och utredningar.

2 §.

Valbara till medlemmar i socialnämnd äro ej, förutom i rikslagen nämnda personer, lantrådet, ledamot i landskapsnämnden, landskapssekreteraren, landskapskamreraren samt föredragande av vårdärenden inför landskapsnämnden.

Denna landskapslag skall tillämpas från och med den 1 januari 1951, och genom densamma upphäves 34 § i landskapslagen den 15 maj 1938 om fattigvården i landskapet Åland (4/38) samt övriga i landskapslag intagna stadganden, vilka stå i strid med denna landskapslag. Sedan landskapslagen trätt i kraft gäller om socialnämnd, vad i annat sammanhang om vårdnämnd är stadgat.

Mariehamn den 31 januari 1951.

På landskapsnämndens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom

Ch. Stormbom.

L a g

om förvaltningen av socialvården.

Given i Helsingfors den 20 januari 1950.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Ledning och distriktsförvaltning.

1 §.

Den allmänna ledningen och övervakningen av socialvården och därmed sammanhängande annan social verksamhet ankomma på socialministeriet i enlighet med vad därom är särskilt stadgat.

2 §.

För den territoriella ledningen och kontrollen av socialvården indelas rikets område i distrikt med en distriktsinspektör för socialvården i varje distrikt. Jämte distriktsinspektören kunna i distriktet finnas en biträdande inspektör och kanslibiträden.

Utöver vad i 1 § och i 1 mom. av denna paragraf är stadgat om övervakning samt ledning och kontroll, åligger det länsstyrelsen att tillse, att socialvården i länets kommuner är ordnad i enlighet med lag, förordningar och fastställda reglementen. Därest försummelser eller missförhållanden inom socialvården förekomma

i kommun, bör länsstyrelsen skrida till nödiga åtgärder för avlägsnande av missförhållandena. Om de uppgifter, som härutöver ankomma på länsstyrelsen, stadgas särskilt.

3 §.

Socialministeriet äger följa med strävandena att förbättra de frivilliga vårdverksamheten och befolkningens levnadsvillkor samt med anledning av sina iakttagelser vidtaga särskilt stadgade eller andra åtgärder, ägnade att främja ifrågavarande strävanden.

Samma skyldighet att följa med sagda frivilliga verksamhet åligger även ovan i 2 § nämnda inspektionsmyndigheter för socialvården.

2 kap.

Lokal förvaltning.

4 §.

För den lokala socialvårdsförvaltningen bör i varje kommun finnas en socialnämnd.

Socialnämnden är uppdelad på en allmän avdelning och en vårdavdelning. Allmänna avdelningen handlägger befolkningsärenden och ärenden rörande barnskydd, ungdomsvård, arbetsvård, verksamhet för understödjande av yrkesstudier samt invalidvård ävensom

andra till dem närmast anslutna, i reglementet för socialvården nämnda ärenden. Vårdavdelningen handlägger ärenden rörande fattigvård, alkoholistvård och lösdrivarvård samt till dem närmast anslutna, i reglementet för socialvården nämnda ärenden.

5 §.

Därest det på grund av befolkningsförhållandena eller arten eller omfattningen av vårdbehovet eller av andra orsaker icke är ändamålsenligt att ordna socialvårdsförvaltningen i kommun i enlighet med bestämmelserna i denna lag, kan i reglementet för socialvården bestämmas, att denna förvaltning skall organiseras på annat sätt än vad i denna lag är stadgat. Bestämmes härvid ej annorlunda i reglementet, skall om socialnämnden eller om annat organ, som handhar dess åligganden, samt om deras avdelningar i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad i denna lag är stadgat om socialnämnd och dess avdelningar.

Hava för den sociala vårdens olika områden särskilda nämnder tillsatts, böra dessa hava gemensamma medlemmar i enlighet med vad i reglementet för socialvården närmare föreskrives. Vidare äger ordförande i nämnd rätt att vara närvarande vid annan fristående nämnds sammanträde samt därvid deltaga i diskussionen men

icke i fattandet av beslut.

6 §.

Socialnämnden består av ordförande, viceordförande och minst fyra ledamöter samt avdelning av ordförande, viceordförande och minst två ledamöter, varjämte envar medlem har en suppleant.

Kommunens fullmäktige utse för tre år i sänder ordförande, viceordförande, ledamöter och suppleanter i nämnden. Nämnden utser inom sig ordförande, viceordförande och ledamöter för avdelningarna samt bland suppleanterna i nämnden suppleanter till avdelningarna. Avlider eller bortflyttar medlem eller avgår han av annan orsak under mandattiden, skall ny medlem i samma ordning väljas och förordnas i hans ställe för den återstående tiden.

Till medlemmar av socialnämnden böra utses män och kvinnor, och böra av avdelningarnas medlemmar åtminstone en vara förtrogen med hälsovården och av allmänna avdelningens medlemmar ytterligare en förfaren i praktisk undervisning och uppfostran. Vid val av medlemmar bör dessutom beaktas, att kännedom om huslig ekonomi bl tillräckligt företrädd inom nämnd och avdelningar.

Utöver de i 1 mom. nämnda medlemmarna kunna kommunens fullmäktige i socialnämnden eller dess avdelning invälja en eller

flere adjungerade ledamöter för behandling av ärenden, hörande till visst område av socialvården. Adjungerad ledamot äger talan och rösträtt vid nämndens eller dess avdelnings sammanträden

7 §.

Om valbarhet till ordförande, viceordförande, ledamot, adjungerad ledamot och suppleant i socialnämnd samt om rätt för vald att vägra mottaga uppdrag eller frånträda detsamma skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse, vad om kommunala förtroendeuppdrag i allmänhet är stadgat. Valbara till medlemmar i nämnden äro dock ej landshövding, länsråd, lanskamrerare, föredragande för vårdärenden vid länsstyrelse och socialministeriet, polischef, distriktsinspektör och biträdande inspektör för socialvården, allmän åklagare eller tjänsteinnehavare, lydande under nämnden.

8 §.

Socialnämnden är beslutför, då minst två tredjedelar av dess medlemmar äro tillstädes.

Kommunens fullmäktige godkänna och fastställa på socialnämndens framställning instruktion för denna.

Vid socialnämnds eller dess avdelnings sammanträde äga soci-

aldirektör eller socialsekreterare, så ock vid avdelnings sammanträde annan avdelnings ordförande rätt att vara närvarande samt deltaga i diskussionen, men icke i fattandet av beslut.

9 §.

Socialnämnden äger på sätt i denna lag eller annorstädes stadgas och i kommunens reglemente för socialvården föreskrives draga försorg om ärenden, som gälla verkställighet av socialvården i kommunen.

Socialnämnd äger särskilt:

1) bestämma, huruvida och i vilken form socialvård bör lämnas, eller, om sådant ärende icke faller inom dess område, göra framställning därom hos vederbörande myndighet;

2) årligen för kommunens styrelse utarbeta förslag till budget för socialvården;

3) handhava förvaltningen och skötseln av i dess besittning varande medel och annan egendom, som i enlighet med gällande stadganden och bestämmelser ombetrotts nämnden, samt redovisa för sin förvaltning;

4) draga försorg om att register i enlighet med av socialministeriet fastställt eller godkänt formulär föres över personer, som

äro underkastade socialvård, och över andra i reglementet för socialvården nämnda omständigheter, som äga samband med lämnande av socialvård;

5) giva statens och andra kommuners myndigheter nödig handräckning vid verkställigheten av socialvården och andra i nära samband därmed stående angelägenheter samt lämna statens myndigheter i gällande bestämmelser föreskrivna statistiska och andra uppgifter angående socialvården;

6) företräda kommunen, bevaka dess rätt och föra dess talan i ärenden angående socialvård och för dess räkning ingå avtal och företaga andra rättshandlingar i dessa ärenden;

7) i mån av möjlighet lämna medellösa och mindrebemedlade bistånd för försumliga personers förpliktande att fullgöra på lag grundad försörjningsplikt samt även eljest för tryggande av mindrebemedlades utkomst anordna nödig vägledning och rådgivning;

8) avgiva nödiga utlåtanden och intyg över att i kommunen bosatt person är medellös eller mindrebemedlad; samt

9) göra framställningar hos andra kommunala myndigheter rörande sådana åtgärder för ordnande och utvecklande av socialvården, om vilka dessa äga besluta.

10 §.

Avdelning av socialnämnd utövar inom sitt verksamhetsområde nämndens beslutanderätt.

På socialnämnden ankommer likväl att handlägga ärenden, som gälla:

- 1) budgeten;
- 2) utarbetande av socialvårds- eller annat reglemente eller annan instruktion;
- 3) antagande, uppsägning och entledigande av eller tjänstledighet eller semester åt tjänsteinnehavare;
- 4) tillsättande av direktion för förvaltningen av anstalt, som lyder under nämnden;
- 5) årsberättelsen; samt
- 6) ärenden, vilka till sin art äro gemensamma för olika avdelningar.

Även annat ärende bör för avgörande hänskjutas till socialnämnden, om oklarhet uppstår därom, till vilken avdelning ärendet hör eller om avdelning finner det nödigt.

11 §.

Vad i denna lag om socialnämnd eller dess ordförande är stad-

gat, skall även i tillämpliga delar iakttagas i fråga om avdelning av nämnd och dess ordförande, därest annat ej framgår av vederbörande stadganden.

12 §.

Ordförande, viceordförande, ledamot och adjungerad ledamot i socialnämnd och dess avdelning, så ock i nämnden underlydande inrättnings direktion tillkommer för deltagande i nämndens, avdelningens eller direktionens arbete av kommunens fullmäktige fastställt arvode. Fullmäktige äga även pröva, huruvida åt dem skall erläggas ersättning för resekostnader och -dagar samt med vilket belopp sådan ersättning skall utgå.

13 §.

För förberedande och verkställande åtgärder, vilka ankomma på socialnämnden, samt för andra på densamma måhända ankommande kommunala uppgifter, vilka äga nära samband med socialvården, bör i kommun, vars invånarantal enligt mantalslängden överstiger fyrtusen, finnas en socialdirektör eller socialsekreterare.

Socialministeriet äger rätt att med avvikelse från stadgandet i 1 mom. efter att hava inhämtat länsstyrelsens, distriktsinspektörens för socialvården och vederbörande kommunala centralorga-

nisations utlåtande, på grund av ringa behov av socialvård befria kommun från eller, då socialvårdens behöriga handhavande det påkallar, ålägga kommun att tillsätta socialdirektör eller socialsekreterare.

I kommun, där socialdirektör eller socialsekreterare icke finnes, handhavas på socialnämnden ankommande förberedande och verkställande uppgifter av nämndens ordförande, såframt annat i reglementet för socialvården icke föreskrives.

14 §.

I reglementet för socialvården bestämmes närmare om handhavandet av de förberedande och verkställande uppgifter, som ankomma socialnämnden.

Ordförande för socialnämnd eller socialdirektör, där sådan finnes, eller, om i reglementet för socialvården så bestämmes, socialsekreterare äger rätt att på nämndens vägnar besluta om lämnande av socialvård i brådskande fall, anhängiggöra ersättnings- och andra ansökningar, avgiva utlåtanden, göra framställningar och för nämndens räkning söka ändring i beslut samt, i enlighet med vad i reglementet för socialvården bestämmes, besluta även i andra angelägenheter, där detta på grund av ärendets bråd-

skande natur i ettvart fall är av nöden. Sådant beslut eller sådan åtgärd skall anmälas och införas i protokollet vid nämndens följande sammanträde för att slutligt fastställas av nämnden.

15 §.

Socialdirektörs, socialsekreterare, socialinspektörs samt föreståndares och biträdande föreståndares för kommunal vårdanstalt, så ock föreståndares för sådan anstalts sjukavdelning eller sinnessjukavdelning tjänst bör, sedan den blivit ledig, anslås ledig att ansökas, för såvitt kommunens fullmäktige icke på grund av omreglering av tjänster eller av annan särskild orsak annorlunda beslutat. Till tjänsten valbar är, för såvitt kompetensfordringar icke närmare bestämts i lag, förordning eller reglementet för socialvården, person, som bör anses äga tillräcklig utbildning eller erfarenhet att handhava tjänsteåliggandena.

Val av föreståndare och biträdande föreståndare vid kommunal vårdanstalt samt avdelningsvårdare vid sådan anstalts sjukavdelning och sinnessjukavdelning skall underställas distriktsinspektören för socialvården för fastställelse. Därest valet icke fastställles, bör ärendet återförvisas till den kommunala myndigheten för fortsatt handläggning. Då val ägt rum och av distriktsinspektör

för socialvården fastställts, må på den valda ej tillämpas lagen

om utnämningsbrev för innehavare av statens tjänster och fasta

befattningar samt om deras rätt att kvarstå i sin tjänst (202/26)

Förutom vad i kommunens reglemente för socialvården och dess

tjänstestadga förordnas, kan i varje kommun angående antagande och

entledigande av tjänsteinnehavare samt om dessas verksamhet för-

ordnas genom instruktion.

16 §.

I kommuns reglemente för socialvården bör närmare angivas på

vilket sätt socialvården med beaktande av de lokala förhållande-

na ävensom av att den i övrigt är ändamålsenlig bör ordnas. För-

slag till reglemente beredes av socialnämnden och godkännes av

kommunens fullmäktige, varefter det bör underställas socialminis-

teriet för fastställelse. Reglementet skall fastställas utan

ändringar eller, om det är lagstridigt eller oändamålsenligt,

återförvisas till fullmäktige för ny handläggning. På samma sätt

skall förfaras vid ändring av reglementet.

För olika områden och anstalter inom socialvården bör kommun

hava särskilda reglementen, såframt icke nödiga bestämmelser om

dem ingå i reglementet för socialvården. Antagande, fastställelse

se och ändring av sådana reglementen skola äga rum såsom i 1 mom.

är sagt.

Hava i kommun tillsatts i 5 § åsyftade särskilda nämnder för

olika områden inom socialvården, kan i den ordning, som nämnes

i 1 mom., särskilt reglemente fastställas för envar av dem.

17 §.

Kommunens fullmäktige böra på socialnämndens framställning

indela kommunen i distrikt, såframt icke socialministeriet med-

giver befrielse härifrån. Den närmaste tillsynen över varje så-

dant distrikt utövas av en eller flere av nämndens medlemmar el-

ler adjungerade ledamöter.

Hava i kommun tillsatts särskilda nämnder för olika områden

inom socialvården, skall om distriktsindelningen ifråga om

dem lända till efterrättelse, vad i 1 mom. är stadgat om social-

nämnd.

18 §.

För förvaltningen av anstalt, som lyder under socialnämnden,

utser denna för tre år i sänder en direktion, vars medlemmar bö-

ra vara till kommunalt förtroendeuppdrag valbara. Till medlemmar

av direktionen böra utses män och kvinnor, och kunna i densamma

även invaäljas medlem av socialnämnden samt, med vederbörandes begivande, i annan kommun bosatt person.

Hava två eller flere kommuner gemensam vårdanstalt, skall om tillsättande av direktion iakttagas vad i vederbörande grundstadga eller reglemente är föreskrivet.

19 §.

Socialnämnden äger efter behov samarbeta med i kommunen verk- samma hälsovårds-, nykterhets-, skol- och förmynderskaps- samt andra myndigheter och fria organisationer ävensom med social- nämnderna i andra kommuner och i allmänhet med sådana organisa- tioner, vilkas verksamhet har samband med socialvården.

Socialnämnden äger jämväl söka främja det inbördes samarbetet mellan de fria organisationerna inom socialvården i kommunen samt i detta syfte taga nödiga initiativ och göra erforderliga för- ställningar.

20 §.

För protokoll, intyg och andra handlingar, som utfärdas av socialnämnd, dess ordförande eller tjänsteinnehavare och direkt gälla ärenden rörande socialvård, må lösen icke fastställas att utgå.

3 kap.

Särskilda stadganden.

21 §.

Socialministeriet och socialnämnd äro berättigade att av skatte- och andra myndigheter erhålla för beviljande av social vård nödiga uppgifter och utredningar.

Ej må någon åt utomstående person lämna uppgifter, som han sålunda i sin tjänst eller i offentligt uppdrag av andra myn- digheter erhållit.

22 §.

I socialnämnds beslut får ändring sökas medelst besvär hos länsstyrelse inom trettio dagar efter delfåendet. Besvären kunna inom sagda tid även inlämnas till nämnden, som, jämte eget utlåtande, äger insända dem till länsstyrelsen.

Vad i 1 mom. stadgats, må icke tillämpas, då i lag eller för- ordning om ändringssökande annorlunda stadgats eller ändrings- sökande förbjudits, ej heller då socialnämnds beslut är av den beskaffenhet, att det jämlikt 95 § kommunallagen (642/48) kan underställas kommunens styrelse.

Ändring i beslut, som fattats av distriktsinspektör för so-

alvården, kan sökas hos socialministeriet medelst besvär, som jämte det överklagade beslutet i stadgad ordning böra överstyra till ministeriet inom trettio dagar efter delfåendet.

Angående sökande av ändring i länsstyrelse och socialministeriets beslut är särskilt stadgat.

23 §.

Angående socialnämnds uppgifter i fråga om övervakningen av utom äktenskap födda barn samt om barnatillsyningsman är särskilt stadgat.

Socialnämnd kan på barnatillsyningsman överföra jämlikt 9 § 2 mom. 7 punkten på nämnden ankommande ärenden rörande tryggheten av jämväl inom äktenskap födda barns underhållsbidrag.

24 §.

Kommunerna böra inom fem år efter det denna lag trätt i kraft uppfylla sin i 13 § 1 mom. stadgade skyldighet att tillsätta socialdirektör eller socialsekreterare.

25 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

26 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1951. Genom densamma upphävas lagen den 17 januari 1936 om kommunal vårdnämnd (51/36) och lagen den 6 november 1936 om tjänster och befattningar vid distriktsinspektionen för samhällsvården (341/36) samt med stöd av sagda lagar givna förordningar och statsrådsbeslut, så ock 34 och 71 §§ lagen den 1 juni 1922 om fattigvård, sådana dessa lagrum lyda i lagen den 7 april 1933 (112/33), samt 34 § lagen den 17 januari 1936 om barnskydd (52/36), liksom ock alla övriga stadganden, som stå i strid med denna lag. Efter det lagen trätt i kraft gäller om socialnämnd, vad i annat sammanhang om vårdnämnd är stadgat.

Alla kommuner böra inom ett år efter det denna lag trätt i kraft underställa socialministeriet i och för fastställelse de av dem godkända reglementena för socialvården samt vid behov även sina i 16 § 2 mom. avsedda reglementen.

Helsingfors den 20 januari 1950.

Republikens President

J.K. Paasikivi.

Minister T. Leivo-Larsson.